

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Література фентезі

Освітні програми «Середня освіта (польська мова та література)»; «Середня освіта українська мова та література)»; «Чеська мова і література»; «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціалізація А4.028 Польська мова і зарубіжна література;
А4.01 Українська мова і література);
В11.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – чеська; В11.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Спеціальність 014 Середня освіта; 035 Філологія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка; 03
Гуманітарні

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” 08. 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Література фентезі
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент Мартинець Алла Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	alla.martynec@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Згідно навчального плану
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно рішення кафедри

2. Анотація до навчальної дисципліни

Вибірковий курс «Література фентезі» дає можливість познайомитися з історією виникнення літератури фентезі, її видовою й жанровою диференціацією. Здобувачі освіти отримують можливість навчитися диференціювати жанри літератури фентезі, а також прочитати запропоновані зразки текстів фентезі, визначити їхню особливість та своєрідність.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни є знайомство здобувачів освіти з теоретичними аспектами літератури фентезі та кращими зірцями цієї літератури опрацювання кращих художніх текстів світової літератури різних жанрів епічного, героїчного, магічного, історичного, християнського, гумористичного, міського та фольклорного фентезі й їхніми творцями.

Основні цілі вибіркової дисципліни зосереджені на формуванні у здобувачів читацьких смаків щодо літератури фентезі, знайомстві з кращими зірцями світового рівня літератури фентезі у всіх її жанрових різновидах та умінні аналізувати художні тексти.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності, які формуються курсом у здобувачів освіти: Здатність розв'язувати практичні проблеми в галузях освіти та філології, спираючись на інформацію курсу й трансформуючи її на інтегральній основі в процес професійної діяльності освітньої та філологічної сфер, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність працювати в команді та індивідуально/автономно. Здатність реалізовувати креативні ідеї. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. Здатність вільно користуватися фаховою термінологією в обраних галузях.

Програмні результати, яких повинні досягти здобувачі освіти: Демонстрація здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Виявлення здатності працювати в команді та автономно. Демонструвати гнучкість в оволодінні новітніми знаннями. Демонструвати можливість застосовувати набуті під час навчання. Демонстрація здатності вільно користуватися фаховою термінологією в обраних галузях

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин

Лекції	12 годин
Семінарські заняття	18 годин
Самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс(рік навчання)	Нормативний/вибірковий
III	014 Середня освіта; 035 Філологія	II	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	Лекція	Сем.заняття	Сам.робота
Тема 1. Теоретичні аспекти вивчення літератури фентезі. (Історія виникнення. Видова й жанрова диференціація літератури фентезі).	2		2
Тема 2. Епічне фентезі. Жанрові різновиди епічного фентезі (Дж. Р. Р. Толкіна та його творчість («Гобіт», «Володар Перснів», «Сильмариліон»). Творчість Р. Желязни. «Хроніки Амбера». А.Сапковський і його сага «Відьмак»; К. Паоліні. «Ерагон»)	2	2	8
Тема 3. Особливість та жанрові різновиди героїчного фентезі.(Р. Говард і його «Конан. Варвар із Кімерії»); творчість С.Кінга «Стрілець», «Темна вежа»; Лі Бардуго «Гриша», «Тінь та кістка», «Король шрамів», «Шістка воронів»; Р. Адамс «Небезпечні мандрі»; М. Муркока «Амулет божевільного бога».	2	2	8
Тема 4. Специфіка і жанрові різновиди магічного фентезі. (Особливість творчості Дж. К. Роулінг: серія романів про Гаррі Поттера, «Фантастичні звірі»)	1	2	6
Тема 5. Особливості та жанрові різновиди історичного фентезі. (Творчість М. Стюарт «Останнє чарівництво»; Дж. Мартін «Пісня льоду і полум'я»; П. Андерсон «Зламаний меч»; Дж. Вулф «Воїн туману»)	1	2	8
Тема 6. Специфіка християнського й антропологічного фентезі. (Творчість К. С. Льюїса: «Хроніки Нарнії», У. Ле Гуїн: «Чарівник Земномор'я», «Гробниці Антуану»)	1	2	8
Тема 7. Своєрідність і жанрові різновиди гумористичного фентезі. (Творчість Т. Пратчетта «Колір магії», «Правда», «Право на чари», «Морт»)	1	2	6
Тема 8. Українське міське фентезі. (Творчість Дари Корній «Гонимарник», «Гонимарниця», «Місяцівна»; Марина Комарова «Факультет берегинь»)	1	4	8

Тема 9. Українське фолк-фентезі. (Аліса Ольгіч «Темний», Наталія Дев'ятко «Злато Сонця, синь Води»)	1	2	6
УСЬОГО:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Загальні 100 балів включають: 45 балів за практичні заняття, 10 балів контрольна робота, 20 балів самостійна робота, 25 балів індивідуальні завдання
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення питання запропонованого для письмової роботи.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється у площині п'ятибальної системи. Максимальна кількість 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих форм навчальної роботи, які підлягають поточному та контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для атестації 50 відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Здобувач, який не набрав 50 балів, має право у визначені наказом про освітній процес терміни скористатися повторним правом отримати залік за відомістю № 2. Цьому передують перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань. Якщо цього не сталося, є можливість закрити дисципліну за талоном №3.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік, який виставляється на останньому практичному занятті згідно положення про освітній процес.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: [1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf) і Положення [2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському](#)

національному університеті імені Василя Стефаника. Здобувачі освіти самостійноопрацюють матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години.

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

1. Александрук І.В. Твори жанру фентезі у світлі теорії можливих світів. Літературознавчі студії : зб. наук. праць. Київ, 2008. Вип. 21, ч. 1. С. 17-24.
2. Буйвол О. В. До проблеми жанрової класифікації фентезі. Мова і культура. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2009. Вип. 11. С. 238-241.
3. Гурдуз А. І. «Крила кольору хмар» Дари Корній і Тали Владмирової : проблеми традиції й новаторства в романі. Літератури світу : поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. Кривий Ріг : ДВНЗ «Криворіз. нац. ун-т», 2015. Вип. 6. С. 19-28.
4. Гурдуз А.І. Метагероїня романів Дари Корній. *Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)*. 2015. №2 С. 61-66.
5. Гурдуз А. Мешап-проза : історія гри з історією. URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/12.pdf>
6. Дев'ятко Н. Можливості впливу сучасних жанрів : фантастика, фентезі, казка *Український Фантастичний Оглядач*. 2009. №1 (7). С. 59-66.
7. Демчик М. Своєрідність жанру фентезі у романах Марини та Сергія Дяченків «Ритуал» і Анджея Сапковського «Відьмак». *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія*. Ужгород: «Говерла». 2016. Вип. 2 (36). С. 102-106.
8. Жаданова Т. В. Християнське фентезі у творчості К. С. Льюїса: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.04. Сімферополь , 2010. 20 с
9. Івануна Є. Хроніка як структурний принцип «Хронік Нарнії» К.С. Льюїса . Є. *Літературознавчі обрії*. Київ, 2014. Вип. 20. С. 46-49.
10. Каснюк О. Вивчення творів фентезі на прикладі новели Анджея Сапковського «Відьмак». *Всесвітня література в сучасній школі*. 2016. № 10. С. 34-38.
11. Канчура Є. Інтермедіальні аспекти фентезі: напрями дослідження // Інтермедіальні виміри літератури фентезі. Збірка матеріалів наукового семінару Центру з Дослідження Літератури Фентезі (20 квітня 2016 р.). Київ, 2016. С. 22–28.
12. Канчура Є.О. Діти та влада : погляд фентезі кінця ХХ сторіччя. URL: http://urccyl.com.ua/fileadmin/user_upload/Visnyk/Visnyk_2016/Visnyk_2016_vyp5_6.pdf
13. Козій О. Б. Нерозгадані загадки Середземелля : до питання про образи та композицію роману Дж. Р. Р. Толкіна «Володар пернів». *Зарубіжна література в школі*. 2013. № 10. С. 2-7.
14. Криницька Н.І. Архетипи у фантастичних творах Урсули Ле Гуїн. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2004. Випуск 42. № 632. С. 368-372.
15. Криницька Н.І. Романтичне коріння мотиву двійництва в романі Урсули Ле Гуїн «Чарівник Земномор'я». URL : Online at: <http://cnx.org/content/m16668/latest/>

16. Логвиненко Н. Вивчення національної автентичної міфології як джерела сучасного українського фентезі. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. №11. С. 40-45
- Ситник Н. В. Фентезі, чарівна казка, наукова фантастика: типологічні подібності і відмінності. *Жанри і жанрові процеси в історико-літературній перспективі*. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. С.137–154
17. Павкін Д. М. Образ чарівної країни в романах Дж.Р.Р.Толкієна: лінгвокогнітивний аналіз: Дис... канд. філол. наук: 10.02.04. Черкаси, 2002.
18. Пастушук Г. «Хроніки Нарнії» К.С. Льюїса в контексті розвитку англійської християнської літератури для дітей. *Іноземна філологія : наук. зб.* Львів : Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, 2007. Вип. 119 (2). С. 93-103.
19. Півень С.В. Жанрові межі фентезі : (на матеріалі «Саги про Відьмака» Анджея Сапковського). *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур : зб. наук. пр.* Київ, 2013. Вип. 21 С. 302-310.

Викладач : доцентка А.М.Мартинець